

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.136/2019/6.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Gál Attila előadó bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
. Gergely Szilárd ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
. Bereczi Norbert ügyvéd

A per tárgya: közalkalmazotti jogviszony jogellenes
megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.953/2018/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
7.M.550/2016/38.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.953/2018/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 15 nap alatt 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa

felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 256.000 (kettőszázötvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperest 1997. október 22-én nevezték ki az alperes jogelődjéhez, a **Sz... V... Sz...K...**hoz pénztáros munkakörbe. Kezdetben kollégáinak, majd ismeretségi köre bővülésével más személyeknek is külföldi utakat szervezett **E...be, G...ba, S...ba**. A szállítójárművet, sofőrt, illetve a szállást is ő szervezte, összegyűjtötte a pénzt, majd gondoskodott annak átadásáról. 2016 augusztusában **G...ba** 100-110 főből álló csoportot szervezett - melynek ő és az unokája is tagja volt -, és az utasoktól kb. ötmillió forintot vett át.
- [2] Az indulást megelőzően a felperes augusztus 3-án 108.650 forintnak megfelelő összegű eurót küldött a **W... U...**-on keresztül **G...ba**, másnap további 115.000 forintnak megfelelő eurót utalt át. Csak egyik utalás volt köthető a felpereshez, a másik nem volt beazonosítható. Az átutalások jogcíme nem volt megállapítható, illetve az sem, akinek a részére az utalás történt.
- [3] A **G...ba** kiutazókat a nyaralóhelyre megérkezve nem várta szállás, ezért az éjszakát a tengerparton töltötték. Az utasok egy része másnap a helyszínen szállást szerzett magának, míg más részük - köztük a felperes is az unokájával - a visszaforduló buszokon haza utazott **M...ra**.
- [4] Az utazáson részt vett a felperes egyik munkatársa **H... A...**, aki a történetek miatt 2016. augusztus 11-én feljelentést tett.
- [5] Az alperes 2016. augusztus 22-én rendkívüli felmentéssel megszüntette a felperes jogviszonyát. A felmentés indokolása az alábbiakat tartalmazta: „Ön ellen büntető feljelentést tettek amiatt, hogy szóban utazási szerződést kötött 2016. augusztus 8-án induló **g...i** nyaralásra, melyre tekintettel készpénzt vett, de szállást ténylegesen nem foglalt, és így a kiutazóknak kárt okozott. A munkáltatói álláspont szerint a pénzkezelésre is kiterjedő munkakörével összeegyeztethetetlen a pénzátvétellel megvalósított károkozó magatartás, melynek tárgyában büntető feljelentést tettek”.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [6] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság az alperest jogellenes rendkívüli felmentése alapján kötelezze felmentési időre járó illetmény címén 60 napra járó és további 6 havi távolléti díjnak megfelelő összeg, valamint 8 havi végkielégítés és perköltség megfizetésére havi bruttó 160.000 forintos illetmény figyelembevételével.
Keresete indokául előadta, hogy évek óta szervez különböző utazásokat, amelyekkel mindenki elégedett volt. Korábban a **g...i** utazásokat utazási irodán keresztül szervezte, azonban 2015-ben megismerkedett **Sz... D...val**, aki azt ígérte, hogy olcsóbb szállásokat tud biztosítani. 2016. augusztusi turnust nem a korábbi partneren keresztül szervezte, és 5.000.000 forintot átvételi elismervény nélkül, készpénzben átadott **Sz... D...nak**. Hangsúlyozta, hogy őt is becsapták, és maga is a károsultak között volt.
- [7] A felmentés indokolása valótlan, okszerűtlen és rendeltetésellenes. Állította, hogy szállást foglalt a kiutazóknak, hiszen a **W... U...-on** keresztül feladott 327,18 eurót, illetve másnap még 328 eurót, és az alperes csak a tárgyaláson egészítette ki a felmentését azzal, hogy a bizalma a felperesben megrendült, ez azonban nem része a felmentésnek.
- [8] Az esemény nem a munkakörével összefüggő kötelezettségszegés volt, hanem a szabadidejében végzett önkéntes tevékenység, amely a munkatársak között ismert volt. Elismerte, hogy tartozik az utasoknak, azonban állította, hogy nem ő okozta a kárt, az neki nem felróható.
- [9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a felmentés indoka a felperes károkozó magatartása volt, amely **H... A...** feljelentéséhez vezetett. Nem vitatta, hogy tudott a felperes szabadidős tevékenységéről, megtiltani nem tudta, és abba addig nem szólhatott bele, amíg őt magát nem érte „presztizsvesztés”. A felperes cselekménye oly mértékben kihatással volt az alperes megítélésére, hogy a felperestől el kellett határolódnia, különösen, hogy a munkakörében a felperes pénzkezeléssel foglalkozik. Abban a nagyságrendben, ahogy a felperes az utazásokat szervezte, az nem lehetett legitim. Nem tartotta vállalható kockázat körébe tartónak, hogy a felperes úgy indult két busznyi utassal **G...ba**, hogy nem győződött meg arról, hogy valóban várja-e őket szállás. Köztudomású, hogy gondos, megbízható személyre bízna pénzt az ezzel kapcsolatos munkakörben. A rendkívüli felmentést megelőzte, hogy a felperes sok embertől vett át tetemes összegű pénzt a szállásfoglalás céljából, és az általa hivatkozott átutalások közül az egyik befizetés nem is a felperes nevére szól.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.550/2016/38. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy a fizessen meg a felperesnek 1.280.000 forint felmentési időre járó illetményt és végkielégítés címén további 1.280.000 forintot, továbbá rendelkezett a perköltség, illetve illeték viseléséről.
- [11] Az ítélet indokolása szerint a felperes kirívóan gondatlanul járt el, amikor a kiutazás szervezése során az elemi óvatosságot félretéve éveken keresztül elismervény nélkül vett és adott át, kezelt jelentős összegeket, azonban az alperes nem ezzel indokolta a felmentését. Nem hivatkozott továbbá a felmentésben a felperes illegális utazásszervezési tevékenységére, vagy arra, hogy szabadidős tevékenységével jogtalan előnyre, haszonra tett szert. A felmentés indoka nem a munkavállaló munkaköri kötelezettségének megsértése volt. A döntést megelőzően érkezett hírek miatt az alperes azt feltételezte, hogy a felperes a gondjára bízott pénzzel manipulált, elsikkasztotta, vagy egyéb pénzügyi csalásban vétkes. Ez volt a pénz átvétellel megvalósított károkozó magatartás, amelyet az alperes nem látott összeegyeztethetőnek a felperes pénzkezeléssel járó munkakörével.
- [12] Egyetértett a bíróság az alperessel abban, hogy a felperes által bemutatott átutalási bizonylatok közül csak egyiken olvasható a felperes neve, és egyik sem tartalmaz fizetési jogcímet. A felmondásban is hivatkozott **H... A...** feljelentése alátámasztotta a felperes által előadottakat. Nem volt megalapozott a felmentésben rögzített megállapítás, hogy a bekövetkezett kár egyértelműen és kizárólag a felperes szándékos, rosszhiszemű magatartásához köthető.
- [13] A felmentés indokai a perben tovább nem bővíthetők, ezért a bíróság nem fogadta el az alperes azon érvelését, hogy kellemetlenséget okozott neki, hogy az utazók a felperest a munkahelyén keresték, és a történetek miatt megrendült a bizalma benne.
- [14] Az alperes fellebbezése folytán eljárva a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.953/2018/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. Rendelkezett a perköltség, illetve illeték viseléséről.
- [15] Az ítélet indokolásában kiegészítette a tényállást, majd rögzítette, hogy abban kellett a bíróságnak állást foglalni, hogy a felperes szabadidejében tanúsított magatartása alapul szolgál-e a jogviszonyának rendkívüli felmentéssel történő megszüntetéséhez. Az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 33/A. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással szüntette meg, és ezen jogszabály értelmében a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt rendkívüli felmentéssel megszüntetheti, ha a közalkalmazott olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.
- [16] Az ügy iratai között található pénzáttutalásra vonatkozó okiratokon az egyik utalás nem a felpereshez köthető, az utalásokon nem

szerepel annak jogcíme, és nem állapítható meg az sem, hogy ki volt az a személy, akinek a részére az utalás megtörtént, illetve annak a személynek a 2016. augusztusi g...i utazáshoz volt-e bármilyen köze. Mindez azt jelenti, hogy a rendkívüli felmentés azon indoka, mely szerint a felperes szállást ténylegesen nem foglalt, a tényeknek megfelelt.

- [17] Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, mely szerint a kiutazás szervezése során a felperes által tanúsított kirívóan gondatlan magatartás a munkáltatói rendkívüli felmentésnek nem képezi részét. A jognyilatkozatban az is benne van, hogy a kiutazás szervezése kapcsán tanúsított felperesi magatartás összességében eredményezte a rendkívüli felmentésben szereplő indokot, miszerint az utazás sikertelen volt.
- [18] A felperes kirívóan gondatlan magatartást tanúsított azzal, hogy a külföldön megismert ellenőrizetlen személyazonosságú személynek átvételi elismervény nélkül 5.000.000 forint készpénzt úgy adott át, hogy bármilyen visszaigazolást kért volna arról, hogy a szállást lefoglalták. Ennek eredményeképpen 100-110 fő került abba a helyzetbe, hogy a G...ba történt kiutazást követően haza kellett utazniuk M...ra, illetve saját költségen kellett szállást foglalniuk.
- [19] A felperes által betöltött pénztárosi munkakör bizalmi jellegű, abban pénzt kezelt, amely csak gondos megbízható személyre bízható. Az, hogy a felperes a pénzkezelése kapcsán kirívóan gondatlan magatartást tanúsított, okszerűen vezetett a munkáltató bizalomvesztéséhez, amely a felmentés tartalmából kiolvasható.
- [20] A felperes által tanúsított munkaidőn kívüli magatartás értékelésekor a munkaköre jellegét figyelembe kellett venni, és az a körülmény, hogy a részére átadott több millió forinttal az utazáson résztvevőkkel nem tudott elszámolni, alkalmas volt a foglalkoztatási jogviszony céljának veszélyeztetésére.

A felperes felülvizsgálati kérelme

- [21] A felperes felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte, valamint kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest a perköltség megfizetésére is.
- [22] A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. §-ban és 221. § (1) bekezdésében, valamint a Kjt. 33/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytelen jogkövetkeztetésre jutott, amikor a megállapított tényállásra alapítva a rendkívüli felmentést jogszerűnek minősítette. Megállapítható, hogy sem szándékos, sem gondatlan elkövetés nem történt abban az időpontban, amikor a munkáltató ezt a szándékos vagy gondatlan kötelezettségszegést a felperes terhére rója. A büntetőeljárás során ítélet még nem született.

- [23] A felperes bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás alatt áll, ez olyan, tőle és a fennálló munkaviszonyától független körülmény, amely nem indokolhatja a jogviszony rendkívüli felmentéssel történő megszüntetését a Kjt. 33/A. § (1) bekezdés b) pontjára történő hivatkozással, mivel az alapos gyanú csak a valószínűség fokát jelenti. A bűnösség semmilyen formája nem tekinthető bizonyítottnak jogerős ítélet hiányában, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 28. cikk (2) bekezdése alapján a bűnösség megállapítására és ahhoz kapcsolódó bármilyen - nemcsak büntetőjogi - jogkövetkezmény alkalmazására kizárólag a bűnösséget megállapító jogerős bírósági határozat adhat jogszerű alapot.
- [24] Jelen esetben a nyomozás nem zárult le, nincs bizonyítva a felperes bűnössége, így ez a cselekmény nem képezheti jogszerű indokát a munkáltatói intézkedésnek.
- [25] Sérült az Alaptörvény 12. cikk (1) bekezdése által biztosított munkához való joga is a felperesnek, mert a jogalapot nélkülöző negatív értékítéletet tükröző munkáltatói határozat elzárta őt attól, hogy azt a foglalkozást gyakorolhassa, mely képzettségének, végzettségének és tapasztalatának leginkább megfelel.
- [26] Érvelése szerint a következetes bírói gyakorlat abban az esetben minősíti jogszerűnek a munkáltatói azonnali hatályú felmondást, valamint rendkívüli felmentést, ha a munkavállaló olyan bűncselekmény elkövetése miatt áll büntetőeljárás alatt, amelyben a bűncselekményt munkakörével összefüggésben, illetve munkaköri kötelezettségeinek megszegéseivel követi el, és általában a munkáltató sérelmére. Jelen esetben ez nem állapítható meg.
- [27] A törvényszék kiterjesztően értelmezte és alkalmazta a felmondás indokolását, ugyanis abban nem szerepelnek a törvényszék által kifejtett indokok. Kiemelte, hogy az alperes indokolása szó szerint a következőket tartalmazta: „Melyre tekintettel készpénzt vett, de szállást nem foglalt.”. Ezen szövegrészben szó sincs arról, hogy a felperes pénzt vett volna bárkitől is, hanem a magyar nyelv értelmezéséből egyértelműen az olvasható ki, hogy pénzt vett. A pénz vétele, vásárlásra nem tekinthető releváns momentumnak, nem is világos, nem is okszerű eleme a felmondásnak, ebből következően a pénzvétellel okozott magatartást nem világos és nem okszerű. Nem eshet a felperes terhére, ha az alperes másról szóló indokolást adott át, mint ami esetleg a szándékában állt volna, ennek következményét az alperesnek kell viselni.
- [28] A felmentés indokolásának nem volt része az, hogy az alperes bizalma megrendült, és a perben a felmentés indokai tartalmilag már nem bővíthetők. A felperes szabadidejében önkéntes tevékenységet végzett, amelynek okán felmentette őt az alperes annak ellenére, hogy a tevékenységről tudomása volt, és a munkatársai megelégedésére végezte ezt korábban, mintegy 53 alkalommal.
- [29] A felperesnek nem róható fel, hogy az utasok a lefoglalt szállást nem kapták meg, pedig ő mindent megtett annak érdekében, hogy a korábbihoz hasonló módon a foglalás megtörténjék.
- [30] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában

fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [31] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [32] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálhatta felül.
- [33] A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja (1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3-6. pont). Ebből következően kizárólag azon alperesi érvelések voltak érdemben vizsgálhatóak, amelyek a fenti előírásoknak megfeleltek.
- [34] A felperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértésként a Kjt. 33/A. § (1) bekezdés b) pontját, míg eljárásjogi jogszabálysértésként a Pp. 206. §-át, valamint a 221. § (1) bekezdését jelölte meg. Hivatkozott továbbá az Alaptörvény 28. cikk (2) bekezdésére, valamint a 12. cikk (1) bekezdésére.
- [35] A Pp. 272. § (2) bekezdése alapján a jogerős határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni, amely követelménynek nem felel meg önmagában az Alaptörvényre való utalás. Az Alaptörvény 14. cikk (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, erre vonatkozó előírásokat a 14. cikk (2) bekezdése tartalmazza. A bíróságok az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt igazságszolgáltatási, ezen belül jogalkalmazási tevékenységük során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Ebből következően az Alaptörvény szabályainak értelmezése alapvetően nem a rendes

bíróságok, hanem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. A Kúria erre tekintettel a felülvizsgálati kérelemben a jogszabályhely pontos megjelölésével ellátott, az ehhez fűzött jogi érvelést is tartalmazó felülvizsgálati előadások alapján értékelhette a jogerős határozatot (Mfv.I.10.702/2017.).

- [36] A 2016. augusztus 29-én hatályos Kjt. 33/A. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt rendkívüli felmentéssel megszüntetheti, ha a közalkalmazott olyan magatartást tanúsít, ami a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.
- [37] A rendkívüli felmentésben az alperes nem a felperes bűnösségére, hanem a károkozó magatartására hivatkozott, amellyel kapcsolatban büntető eljárás indult, egyértelműen és beazonosíthatóan rögzítette az intézkedés alapjául szolgáló cselekményt. A szövegkörnyezetet és az indokolás egészét vizsgálva megállapítható, hogy a „készpénzt vett” kifejezés nem pénz vételére, hanem az átvételre utal. Ezt támasztja alá az indokolás összefoglaló mondata, mely szerint: „A munkáltatói álláspont szerint a pénzkezelésre is kiterjedő munkakörével összeegyeztethetetlen a pénzátvétellel megvalósított károkozó magatartás, melynek tárgyában büntető feljelentést tettek”.
- [38] A következetes bírói gyakorlat alapján bizalmi jellegű munkakört betöltő személynek a szabadideje alatt az ellátott munkakörhöz hasonló tevékenység során tanúsított magatartása jogszerű indoka lehet a munkáltató rendkívüli felmondásának (EBH2003.894.).
- [39] A pénztárosként pénzkezeléssel foglalkozó felperes kirívóan gondatlanul járt el, amikor egy ismeretlen személynek átvételi elismervény nélkül 5.000.000 forintot átadott anélkül, hogy leellenőrizte volna őt, illetve bármilyen visszaigazolást kért volna arról, hogy a szállás lefoglalta. Az a körülmény, hogy a felperes a részére átadott több millió forinttal az utazáson résztvevők felé nem tudott elszámolni, alkalmas volt a közalkalmazotti jogviszony céljának veszélyeztetésére (Mt. 8. § (2) bekezdés).
- [40] A felperes által munkakörében teljesítendő feladatok ellátása során a munkáltató jogos gazdasági érdeke és a közalkalmazotti jogviszony célja megköveteli a szakmai hibák nélküli, valamint az erkölcsileg feddhetetlen munkavégzést. Azonban a Kjt. 2. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó Mt. 8. § (2) bekezdés szerint a közalkalmazott a munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely – különösen a munkaköre jellege, a munkáltató szervezetében elfoglalt helye alapján – közvetlenül és ténylegesen alkalmas a munkaviszony céljának a veszélyeztetésére. Abban az esetben, ha a bizalmi jellegű, pénztáros munkakört betöltő közalkalmazott szabadidejében több személytől átvett több millió forint összegű pénzzel nem tud elszámolni, úgy ezen cselekménye a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.
- [41] A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése

alapján állapította meg a tényállást, azokat összességében értékelte és meggyőződése szerint jogszerűen bírálta el. Az indokolásban ezt röviden előadta, bizonyítékokat megjelölte, így nem sérült a Pp. 206. §-a, illetve 221. § (1) bekezdése.

- [42] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [43] A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.
- [44] A 2.560.000 forint pertárgyérték alapulvételével az eljárási illeték mértékének megállapítása az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50.§ (1) és (3) bekezdése alapján került megállapításra, míg viselése a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. és 14. §-án alapul.
- [45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson bírálta el.
- [46] Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

, 2020. január 29.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Gál Attila s.k. előadó
bíró, Dr. Mészárosné
. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő